

Η θέση της Παναγίας στην Ορθόδοξη Εκκλησία (2ο Μέρος)

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Ερώτησι: Οι Πατέρες, μιλώντας με τη γλώσσα της θεολογίας και της θεοπνευστίας, καθόρισαν για την Πλατυτέρα των Ουρανών ότι βρίσκεται μεταξύ κτιστού και ακτίστου. Τι σημαίνει αυτό;

Απάντησι: Μ' αυτό που μου λέτε θυμάμαι τον ύμνο που ψάλλουμε στην εκκλησία, ότι η Παναγία είναι η «τιμιωτέρα τῶν Χερουβὶμ καὶ ἔνδοξωτέρα ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφίμ». Αυτή είναι «καθαρωτέρα λαμπεδόνων ἡλιακῶν».

Θα ήθελα τώρα να έλεγα κάτι γενικά για τις γυναίκες. Όπως είπατε, η Παναγία –το λέει ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς– είναι «μεθόριον κτιστῆς καὶ ἀκτίστου φύσεως», και κανείς δεν μπορεί να έρθει προς τον Θεο, παρά μόνο δι’ αυτής. Και είναι η δόξα της ανθρωπότητας, είναι το «μητροπάρθενον κλέος». Είναι αυτή στην οποία «πᾶσα ἡ κτίσις ἀγάλλεται». Και είναι η Μητέρα μας, εκείνη η οποία μας έθρεψε και μας θήλασε με τη Χάρι και με τον Παράδεισο, ενώ η πρώτη, η Εύα, μας θήλασε με την ανταρσία, με τα πάθη και τον θάνατο.

Η Παναγία, όπως λέει η λέξη, είναι πάνω απ’ όλους τους Αγίους. Και είναι πάνω απ’ όλους τους Αγίους, γιατί ξεπέρασε όλους σε καθαρότητα, σε ταπείνωση και σε υπακοή. Μπορεί να είναι μεγάλοι ο Τιμιος Πρόδρομος, ο Απόστολος Παύλος, οι άλλοι Απόστολοι, οι μεγάλοι Πατέρες, Ομολογητές και Μαρτυρες. Όμως κανείς δεν μπορεί να συγκριθεί με την Παναγία. Γι’ αυτό, βλέπουμε ότι το κάλλος της Παναγίας και το φως το οποίο έρχεται από την Παναγία είναι «ἔσωθεν», είναι «ὅ τῆς κοιλίας αὐτῆς καρπός». Αυτό το κάλλος που γέννησε και το φως το ανέσπερο, που είναι ο ίδιος ο Υιός και Θεός της, είναι αυτό που φωτίζει όλη τη ζωή μας, τα προβλήματα μας και τις δυσκολίες μας.

Και γυρίζω πάλι σ’ αυτό που είπα πριν από λίγο, ότι θα ήθελα να μιλήσω για τις γυναίκες. Το πώς θα τιμήσουμε τη γυναίκα, το πώς θα γίνη αυτό και πώς θα συμβή, θα το βρούμε μέσα στην Ορθόδοξη Εκκλησία, φωτισμένοι από το φως που γεννήθηκε από τη Θεοτόκο, δηλαδή από τον Θεάνθρωπο. Και βλέπουμε ότι οι

γυναίκες τώρα θέλουν να πάρουν μια θέσι ένδοξη. Αλλά το πού μπορεί να φθάση η γυναίκα, το έδειξε η Παναγία με το να γίνη «τιμιωτέρα τῶν Χερουβὶμ καὶ ένδοξωτέρα άσυγκρίτως τῶν Σεραφίμ». Και αν είναι μεγάλοι οι Απόστολοι και οι αρχιερείς, κανείς δεν είναι μεγαλύτερος από την Παναγία· και αν η Παναγία είναι μεγαλύτερη απ' όλους τους αρχιερείς, δεν έγινε, ωστόσο, ούτε διάκος ούτε ιερέας ούτε δεσπότης. Βλέπουμε, λοιπόν, ότι οι γυναίκες δεν γίνονται διάκοι ή ιερείς, όχι γιατί υποτιμώνται μέσα στην Εκκλησία, αλλά γιατί τιμώνται υπερτέρως.

Έτσι, αναδεικνύεται η αλήθεια που λέει ο Απόστολος Παύλος ότι όταν ασθενώ, τότε είμαι δυνατός, και όταν ταπεινώνωμαι, τότε δοξάζομαι. Και το ασθενές φύλο, μέσα στην Εκκλησία, δια της υπακοής και δια της ταπεινώσεως, την οποία εφαρμόζουν και ζουν οι Άγιοι και την οποία εφήρμοσε και ενσάρκωσε ιδιαιτέρως η Παναγία, αποδεικνύεται ισχυρό και ισχυρότερο.

Ερώτησι: π. Βασίλειε, λέμε στον ύμνο «τὸ μεσότοιχον τῆς ἔχθρας καθελοῦσα». Ποιό είναι αυτό «τὸ μεσότοιχον τῆς ἔχθρας» ;

Απάντησι: Νομίζω ότι είναι η ἔχθρα μεταξύ του διαβόλου και του Θεού, της ανταρσίας και της υπακοής. Κι εμεῖς, με την παράβασι, ακολουθήσαμε τον διάβολο, και όχι τον Θεο. Και μας πέρασε ο λογισμός ότι θα μπορούσαμε να φθάσουμε στην αγιότητα δια της αμαρτίας, και να φθάσουμε στη θέωσι με το να υπακούσουμε στον διάβολο. Και έτσι δημιουργήθηκε όλο αυτό το χάσμα, όλος ο μεσότοιχος που μας χωρίζει από τον Θεο.

Αλλά έπρεπε να υπάρξη κάποιος άνθρωπος φωτισμένος, καθαρός, ταπεινός, πανάγιος, ο οποίος θα καταλάβαινε ότι δια της υπακοής φθάνουμε στην ελευθερία, δια της ταπεινώσεως φθάνουμε στη δόξα και, θα έλεγα, δια της παρθενίας και της ολοκληρωτικής αφοσιώσεως στον Θεό φθάνουμε στον όντως γάμο και στην ενότητα την αληθινή και ολοκληρωτική με τον Θεό.

Ερώτησι: Ερχόμενος, π. Βασίλειε, από το Περιβόλι της Παναγίας, το Άγιον Όρος, στην Κύπρο, που έχει αφιερώσει στην Παναγία πολλούς ναούς και πολλά μοναστήρια, πως νοιώθετε;

Απάντησι: Είναι αλήθεια ότι ήρθα στην Κύπρο, προσκεκλημένος, με μια διάθεσι να μιλήσω για την Παναγία. Και, έκπληκτος, βρέθηκα στο νησί της Παναγίας, γιατί σχεδόν όλα τα μοναστήρια σας είναι αφιερωμένα στην Παναγία, τόσες θαυματουργές εικόνες έχετε σε πολλές εκκλησίες και στα σπίτια σας εσεῖς, οι Κύπριοι.

Αλλά κάτι που μου έκανε πολλή εντύπωσι και ήταν μια δωρεά της Παναγίας ήταν όταν επισκέφθηκα ένα χωριό, την Ορά. Είδαμε μια πολύ μεγάλη, πετρόκτιστη και

ωραία εκκλησία, και πήγαμε να προσκυνήσουμε. Ζητήσαμε, λοιπόν, να έρθη ο νεωκόρος. Προσκυνήσαμε τις εικόνες του τέμπλου και μπήκαμε μέσα στο ιερό. Βγαίνοντας έξω, είδαμε μια εικόνα της Παναγίας στον αριστερό τοίχο. Ήταν αρχαία και πάρα πολύ ωραία εικόνα. Την ώρα που προσκυνούσαμε, ο νεωκόρος, ένας ηλικιωμένος άρχοντας του χωριού, μου είπε μια φράσι, που σ' αυτή ήταν όλο το νόημα και το περιεχόμενο του μυστηρίου της Παναγίας. Αυθόρμητα μου είπε: «Είναι ωραία η Βασίλισσά μας. Γεια στα χέρια εκείνου που την έκανε».

Η Βασίλισσα της Κύπρου είναι η Παναγία. Και η Παναγία είναι ωραία· και ωραία τη λένε οι Προφήτες, τη λένε οι Πατέρες, τη λένε οι ύμνοι. Και το κάλλος της Παναγίας ηράσθη, αγάπησε ο Θεός και έγινε άνθρωπος. Το κάλλος της Παναγίας είναι το κάλλος της ταπεινώσεως και της καθαρότητας. Το κάλλος αυτό είναι που σώζει τον άνθρωπο και τον κόσμο όλο. Και το κάλλος αυτό είναι «τὸ ἀληθινὸν καὶ ἐράσμιον», όπως λέει ο Μεγας Βασίλειος, είναι η ίδια η άκτιστη χάρι του Θεού, είναι η ίδια η Θεότης.

Έτσι, συγκινήθηκα ιδιαίτερα, όταν ένοιωσα αυτό το κάλλος, αυτή τη χάρι, να υπάρχει σ' όλο το νησί της Παναγίας, που είναι η Κύπρος. Και συγκινείται κανείς ιδιαίτερα, όταν βλέπη πόσο ζη η Παναγία μεταξύ μας, και πόσο πράγματι η Ορθόδοξη Εκκλησία είναι σώμα Χριστού. Όχι από ένα Προφήτη, όχι από ένα Πατέρα της Εκκλησίας, αλλά από ένα απλό άνθρωπο, χωριάτη και άρχοντα, άκουσα αυτή τη μεγάλη φράσι: «Η Βασίλισσά μας είναι ωραία». Και το κάλλος αυτό είναι που θα σώση την Κύπρο, και θα σώση τον κόσμο όλο.

* Συνέντευξη σε ραδιοφωνικό σταθμό της Κύπρου τον Μάιο του 1989.

πηγή: Αντίφωνο